

У завданнях 1-10 виберіть один правильний варіант відповіді (по 1 балу).

1. Доповніть твердження

Найдавніші свідчення перебування пралюдей (близько 1 млн років тому) на території України виявлено в...

- А Королево на Закарпатті Б Киїк-Кобі в Криму В Мізині на Чернігівщині Г Межиріч на Черкащині

2. У якому рядку всі слова можна використати в розповіді про розвиток освіти та поширення писемності в галицьких та волинських землях?

- А школи при церквах та монастирях, «Повчання дітям» Володимира Мономаха
Б берестяні грамоти зі Звенигорода, скрипторій Володимира Василько-вича
В бронзові писала з Галича та Белза, графіті Софійського собору в Києві
Г воскові таблички з Перемишля та Острога, Остромирове євангеліє

3. Терміни українські князі - пани - шляхта-зем'яни доречні в розповіді про

- А виникнення нових верств суспільства у першій половині 16 ст.
Б структуру панівного стану в другій половині 15 - 16 ст.
В створення братських шкіл та діяльність православних братств ці 16 ст.
Г підготовку до об'єднання православної та католицької церков

4. Де відбувся перший бій між повстанцями й польським військом під час Національно-визвольної війни

- А на Жовтих Водах Б під Пилявцями В під Батогом Г під Берестечком

5. Про які українські землі в 70-80-х роках 17 ст. ідеться в уривку зі спогадів французького мемуариста Франсуа-Поля Далерака?

«Нині цей край зруйнований, а війна, ніби гангрена, яка все пожирає, обернула найродючішу частину Європи на спорожнілі поля, зарослі бур'яном руїни, на покинуті жителями міста. Отак нині від тієї України залишилося тільки ім'я козацьке. Її населення розпорошилося, переселившись або понад береги Дніпра, або на землі, що залишаються під пануванням Москви. Решту вирубали турки або забрали в неволю татари...».

- А Лівобережну Україну Б Слобідську Україну В Правобережну Україну Г Запоріжжя

6. Які твердження стосуються Петра Могили?

- 1 Перший митрополит після легалізації польським урядом православної ієрархії
2 Засновник друкарні Києво-Печерського монастиря, яка стала центром книговидання
3 Будучи київським митрополитом, вів таємні переговори про унію православної церкви з католицькою
4 Об'єднав ченців в один орден - василіанський, який опікувався просвітницькою діяльністю
5 Засновник Лаврської школи, яку незабаром об'єднав із Братською школою

- А 1, 3 Б 1, 5 В 2, 4 Г 3, 5

7. Коли відбулися описані в уривку з історичного джерела події

«А печеніги почали йти на приступ, і зступилися вони на тім місці, де ото є нині Свята Софія, митрополія руська; бо тоді це було поле поза городом. І сталася січа люта, і ледве одолів під вечір Ярослав, і побігли печеніги в різні боки, і не знали вони, куди втікати».

- А У IX ст. Б У X ст. В У XI ст. Г У XII ст.

8. Що характерне для української культури першої половини XVII ст.?

- А Поява перших шкіл, що фінансуються з державної скарбниці
Б Зростання ролі друкарні І. Федорова у Львові як осередку книговидання
В Занепад іконописного малярства у зв'язку з появою нових жанрів живопису
Г Утілення національного колориту в дерев'яній архітектурі України

9. Які твердження можуть бути застосовані для характеристики суспільно-політичного та соціально-економічного життя земель козацької України за гетьмана Богдана Хмельницького?

- 1 Усі українські території було звільнено з-під польської влади
2 Зросла кількість господарств із застосуванням примусової праці залежних селян
3 Утворено Українську козацьку державу - Військо Запорізьке
4 Селяни та міщани здобули право вільно вступати до козацького стану
5 Владу та основні багатства сконцентровано в руках козацьких низів

- А 1, 5 Б 2, 5 В 3, 4 Г 4, 5

10. У яких твердженнях ідеться про Петра Конашевича-Сагайдачного?

- 1 Брав участь у битві Речі Посполитої з турецько-татарським військом під Хотиним

- 2 Організовував походи запорожців у володіння кримського хана і на турецькі фортеці
- 3 Підштовхнув Стефана Баторія до створення першого козацького реєстрового війська
- 4 Очолив козацьке повстання, унаслідок якого було зруйновано фортецю Кодак
- 5 Узяв під захист та опіку новостворену Києво-Могилянську колегію

A 1, 2 **Б** 1, 4 **В** 2, 3 **Г** 3, 5

11. (2 бали) З відомих вам наслідків для України Полтавської битви 1709 р. запишіть два.

12. (2 бали) З відомих вам причин Люблінської унії 1569 р. запишіть дві

13. (3 бали) Запишіть хронологічну послідовність подій

- A православний та уніатський собори в Бересті
- Б створення Пересопницького євангелія
- В заснування Львівського братства та братської школи
- Г видання перших друкованих книжок І. Федоровим у Львові

14. (4 бали) Установіть відповідність між твердженнями, що характеризують князів Київської Русі, та їхніми іменами

- 1 був останнім київським князем, під владою якого перебувала більша частина Київської Русі, після його смерті Київська держава остаточно розпалася на окремі незалежні князівства
- 2 домогся зміни ставлення духовенства до себе, надавши Печерському монастиреві кошти для будівництва Успенського собору
- 3 був високоосвіченою людиною, знав п'ять іноземних мов, одружився з дочкою візантійського імператора Константина Мономаха
- 4 перший раз був вигнаний з київського столу під час повстання* киян, спричиненого поразкою Ярославичів від половців на р. Альта

- A** Ізяслав Ярославич
- Б** Святослав Ярославич
- В** Всеволод Ярославич
- Г** Володимир Мономах
- Д** Мстислав Володимирович

Завдання 15 (9 балів) спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

15. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

«Заложив Ярослав город - великий Київ, а в города сього ворота є Золоті. Заложив він також церкву Святої Софії, Премудрості Божої, митрополію, а потім церкву на Золотих воротах, кам'яну, Благовіщення Святої Богородиці... І при нім стала віра християнська плодитися в Русі і розширятися, і чорноризці стали множитися, і монастирі почали з'являтися. І до книг він мав нахил, читаючи їх часто вдень і вночі. І зібрав він писців многих, і перекладали вони з гречизни на слов'янську мову і письмо святее, і списали багато книг. І придбав він книги, що ними поучаються віруючі люди і втішаються ученням божественного слова. Бо як ото хто-небудь землю зоре, а другий засіє, а інші пожинають і їдять поживу вдосталь, - так і сей. Отець-бо його Володимир землю зорав і розм'якшив, себто хрещенням просвітив, а сей великий князь Ярослав, син Володимирів, засіяв книжними словами серця віруючих людей, а ми пожинаєм, учення приймаючи книжнеє. Велика бо користь буває людині од учення книжного. Книги ж учать і наставляють нас на путь покаяння, і мудрість-бо, і стриманість здобуваємо ми із словес книжних, бо се є ріки, що напоюють весь світ увесь. Се є джерела мудрості, бо є у книгах незмірна глибина... Ярослав же сей, як ото ми сказали, любив книги і, многі списавши, положив їх у церкві Святої Софії, що її спотрудив він сам. І прикрасив він її іконами многоцінними, і злотом, і сріблом, і начинням церковним. І інші церкви ставив він по городах і по містах, настановляючи попів і даючи їм частку майна свого і велячи їм повчати людей і приходити часто до церков...».